

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

**Discurs de la Rectora
en el Solemne Acte
d'Obertura de Curs
Acadèmic 2018-2019**

València, 17 de setembre de 2018

Benvingudes i benvinguts a la Universitat de València,

una universitat pública i valenciana oberta al món que, des de la seua fundació l'any 1499, ha esdevingut la matriu del Sistema Universitari Valencià. Precisament en el curs 2018-19 es compliran 520 anys de la seua fundació.

Una universitat per a la qual hui és un orgull acollir el Solemne Acte Acadèmic d'Obertura de Curs del conjunt de les Universitats de la Comunitat Valenciana.

Per això, em permetran que les meues primeres paraules siguen d'agraïment a la presència dels rectors i rectores de les universitats valencianes, així com als membres de les seues comunitats universitàries i equips de govern que ens acompanyen hui en aquest històric Paranimf. Moltes gràcies per la seua assistència a aquest acte d'obertura.

Acte que dóna inici solemne a l'activitat acadèmica d'un nou curs acadèmic al qual donem la benvinguda a les estudiantes i els estudiants que són el centre del sistema universitari. Benvinguda especial a tot l'estudiantat que enguany s'incorpora a la Universitat, i traslladem els millors desitjos als egressats i egressades, que sempre tindran les portes obertes d'aquest Estudi General.

De la lectura de l'extracte de memòria del passat curs acadèmic que ha dut a terme acuradament la senyora Secretària General de la Universitat de València hauran pogut concloure la important dimensió d'activitats dutes a terme per aquesta institució. Agraïsc a tots els serveis, departaments, centres i instituts, a l'anterior Consell de Direcció, i per suposat a les persones que ho han fet possible, els magnífics resultats que han estat presentats. Sols amb el treball, la implicació, l'esforç i la il·lusió de moltes persones, de totes les persones que configuren la comunitat universitària, podem avançar i impulsar la nostra estimada universitat, una universitat pública oberta a la societat, una universitat de les persones i per a les persones. Em permetran que també done la benvinguda a aquest nou curs a tot el Personal Docent i Investigador i d'Administració i Serveis que també inicia la seua activitat professional a la nostra universitat i que de segur contribuirà a la millora de la qualitat del servei públic qualitat que tenim encomanat

Podem dir amb orgull que comptem amb un sistema universitari consolidat al nostre territori que respon d'una manera adient a les demandes de la societat valenciana, ocupant destacades posicions en els rànquings més rellevants, satisfent els objectius de formació de la nostra ciutadania, de la de territoris pròxims i també d'estudiants internacionals que trien les nostres universitats per gaudir d'una experiència Erasmus o per completar la seua formació de postgrau. Unes universitats que impulsen el canvi de model productiu des de les seues polítiques d'I+D+i basades en una investigació puntera.

Molt Honorable President de la Generalitat, Honorables membres del Consell, el govern valencià pot estar orgullós del sistema universitari públic valencià, de la seua capacitat d'atracció de talent, de resposta a les demandes formatives i de la seua generació de recerca, transferència i innovació, esdevenint així un factor clau en la societat del coneixement, en un temps de necessari canvi de model productiu per garantir el futur del nostre territori.

Senyor Alcalde de València, corporació municipal, poden amb orgull dir que aquesta Universitat, fundada per la ciutat, pels Jurats de València, l'any 1499, ha acomplit al llarg dels segles eixa visió de formació al nivell de les principals universitats europees del seu temps. Una visió cosmopolita en ple Renaixement que ha il·lustrat la trajectòria d'internacionalització de la Universitat de València fins esdevenir hui una institució pública que es troba en posicions capdavanteres a nivell estatal i que situa a València com a ciutat líder a Europa en recepció d'estudiants internacionals.

Actualment, el Sistema Universitari Públic Valencià, tot i l'absència d'una planificació universitària al llarg de dècades per part del govern autonòmic, col·labora amb titulacions conjuntes, coopera en investigació i es complementa. Més enllà de la idea de competir, treballem conjuntament per tal cercar sinergies per aprofitar d'una manera eficient els recursos que la societat valenciana posa al nostre abast. Així,

i a pesar d'haver vist disminuïts en mes d'11% el seu finançament net estructural, les universitats públiques hem incrementat titulacions en aquests temps, titulacions ben rebudes per la societat perquè recullen demandes socials, i titulacions articulades amb la col·laboració de la pròpia societat. Em permetran que esmente com a exemples a aquesta mateixa Universitat la implantació del grau en Ciència de Dades aquest curs i, en cursos recents, el grau en Ciències Gastronòmiques, primera titulació pública oficial [en](#) aquest àmbit en una universitat pública i a preus públiques, accessible per a totes les persones en igualtat d'oportunitats.

Senyores i senyors, de les meues paraules els pregue que no interpreten un sentiment de complaença o una absència d'autocrítica. Res més lluny de la realitat.

L'esperit universitari, des de la creació del primer dels *Studium General* fa ja un mil·leni, ha estat cercar la veritat, des del dubte i qüestionant allò que ha estat establert. Eixe esperit és el que ha impulsat el coneixement i els avanços científics al llarg de la història.

Per això, hem de ser conscients de la necessitat de continuar avançant en una oferta formativa que done resposta als reptes de la societat i dels teixits productius al llarg de la vida de les persones, també al repte de l'ocupabilitat de les i els nostres titulats. En eixe sentit vull aprofitar per felicitar els serveis de la Universitat de València per haver estat reconeguts per la seua excel·lència en els programes de pràctiques en empreses, institucions, administracions i

entitats i per la inserció professional dels nostres titulats i titulades.

Les universitats públiques valencianes estem apostant pel repte de transferir a la societat el coneixement que generem a través de la recerca i de la docència, per convertir-lo en projectes socials i empresarials, de caràcter innovador, que millore els nivells i la qualitat de l'ocupació, contribuint a un creixement intel·ligent i sostenible i, així, a l'increment del benestar i la qualitat de vida de les persones.

La Universitat pública és un agent de canvi i de progrés al servei de la societat, impulsada pels poders públics que ens han encomanat, en nom de la societat valenciana, el desplegament de les funcions de l'ensenyament superior, la investigació avançada i el desenvolupament de la ciència i la cultura. Tasques que hem de complir al servei de la ciutadania, ampliant i difonent els sabers i els coneixements per fer les persones més lliures, i per millorar, també, els teixits productius a través de la innovació.

Uns teixits productius que han de ser dinàmics en el món actual, global però farcit de riscos, competitiu i intensiu en coneixement. Un món també precari, una precarietat que mai pot esdevenir font d'avantatge competitiu, perquè les persones, no sols són, no sols som recursos humans o capital humà. Som éssers humans que hem de viure amb plenitud, llibertat i dignitat. Eixe és el futur que hem de desitjar, i al qual em referiré posteriorment.

Senyor President, en el vostre discurs pronunciat recentment en les Corts Valencianes en la sessió plenària de política

general de la Comunitat Valenciana apostàveu per un nou contracte social valencià, que necessàriament ha de basar-se en un canvi de model productiu.

Canvi al qual pot contribuir el sistema universitari. De fet contribueix a la creació de nous sectors industrials des dels seus parcs científics, impulsant spin-offs i donant suport als vivers empresarials a noves companyies de base tecnològica, intensives en coneixement i que compten amb treball d'alta qualificació.

Treball i innovació en totes les branques del coneixement, des de les tecnologies a la innovació social, incloent les ciències experimentals, les humanitats i les arts, les ciències jurídiques i econòmiques i les ciències de la salut.

Senyores i senyors, actualment ens trobem en una situació de cruïlla respecte a la nostra realitat universitària a nivell estatal, que respon a tres dimensions: d'una banda ens trobem amb el millor sistema universitari de la nostra història, i a això m'he referit, però també ens hem enfrontat a un deteriorament progressiu al llarg dels darrers anys de les condicions en què ens desenvolupem les universitats; i finalment, ens enfrontem a un conjunt de transformacions necessàries per adaptar-nos a una canviant realitat social, econòmica i tecnològica, reptes als quals també m'he referit anteriorment.

Aquests reptes els hem abordat amb rigor i transparència, des de l'aplicació de mecanismes d'avaluació interna i la rendició de comptes mitjançant procediments d'acreditació

externa. Les persones que treballen al sistema universitari han fet, hem fet, un important esforç per continuar treballant al màxim nivell amb molts menys recursos humans i materials per continuar generant una recerca que ha permès la creació de noves iniciatives empresarials als parcs científics universitaris. Hem vist com les titulacions impartides han esdevingut un capital formatiu clau per a moltes i molts joves que han hagut de cercar el seu futur fora del nostre territori per la situació de precarietat del nostre mercat de treball i d'una estructura econòmica als canvis de la qual contribuïm des de la transferència de coneixement i la innovació.

Aquest important esforç del sistema universitari en aquest temps advers la contribució universitària al canvi de model productiu i la rellevància de la formació superior en la societat del coneixement en un món creixement global s'han vist recentment enterbolits per casos aïllats de mala praxi universitària que condemnem.

Eixos fets no poden ser la base per intentar desacreditar un sistema universitari que ha demostrat sobradament fer un bon ús de la seua autonomia universitària i la seua disposició a l'avaluació i als mecanismes de control. I, en eixe sentit, voldria agrair als mitjans de comunicació valencians el seu bon exercici de periodisme, oferint una informació veraç i acurada sobre els diferents sistemes i procediments de gestió del Sistema Universitari Públic Valencià.

Un sistema universitari que enguany celebra els cinquanta anys de creació de la Universitat Politècnica de València,

institució germana a la qual felicite ara des del reconeixement del seu esforç per esdevenir la millor politècnica de l'Estat.

També es commemoren els quaranta anys de l'aprovació en referèndum de la Constitució Espanyola que va suposar la instauració de l'autonomia universitària, de la llibertat acadèmica i del dret a l'educació entre d'altres drets de la nostra ciutadania.

És el marc d'eixos drets en els quals es va aprovar l'any 1983 la Llei de Reforma Universitària que permeté l'important avanç del nostre sistema universitari al llarg d'aquests darrers trenta-cinc anys. 35 aniversari que celebrem, enguany també, de les primeres eleccions a les Corts Valencianes i, per tant, de l'inici efectiu de l'autogovern valencià que ha permès desplegar l'estat del benestar autonòmic, entre el qual es troba el sistema universitari públic valencià.

Em permetran que assenyalé que enguany fa trenta anys que es va crear ADEIT, la Fundació Universitat-Empresa de la Universitat de València, que va ser pionera en impulsar les relacions entre la Universitat i les empreses, molt de temps abans de que es parlara de la necessària obertura de les universitats a la societat. Per això aprofite també per felicitar el seu equip tècnic i les institucions, administracions, entitats i empreses col·laboradores amb ADEIT, així com a totes les persones que al llarg dels anys han participat en la seua gestió.

Senyores i senyors, és en aquest context d'aniversaris en el qual hem de demandar recuperar l'autonomia universitària que ha estat limitada al llarg dels darrers anys per les mesures implementades per diferents governs en el marc de la profunda crisi econòmica, financera i fiscal que em experimentat.

Necessitem autonomia per poder planificar les nostres polítiques universitàries i per poder gestionar els recursos que ens son necessaris, fent-ho amb eficàcia, eficiència i transparència, i sempre des de la rendició de comptes.

Necessitem un marc legal que permeti la creació de noves figures de contractació, de manera que es done resposta a les demandes de la gestió universitària.

Necessitem eliminar restriccions a la promoció i contractació, que han generat frustració en la comunitat universitària, com ara un creixement de plantilles de dedicació a temps parcial per fer front a necessitats derivades de la adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior, atenent a les demandes de graus, màsters i doctorats i que han suposat l'endarreriment de la promoció de generacions de professorat, en un context de taxa de reposició.

També necessitem que desapareguen restriccions a la gestió dels recursos que disposem que, per exemple, endarrereixen l'aplicació d'acords de negociació de condicions laborals de professorat associat en aquesta mateixa universitat.

Senyor President, ha de concloure abans de la fi d'aquesta legislatura el procés de negociació del conveni col·lectiu de les universitats públiques valencianes.

Necessitem noves figures contractuals que donen resposta a les necessitats docents, però també cal més recursos econòmics per millorar les condicions de treball i salarials del personal contractat laboral, com és el professorat associat, el professorat ajudant, ajudant doctor, contractat doctor i personal investigador.

No podem continuar en un procés que dura anys mentre la situació de precarietat laboral es produeix com a resultat d'una falta de canvis a nivell estatal.

No podem continuar esperant que el govern d'Espanya, ara nou govern done resposta a les necessitats que expressem des de les universitats ja fa molts anys.

Hem d'avançar, com han fet altres Comunitat Autònomes, exercint el nostre autogovern, creant en un marc contractual propi.

Aquesta Universitat ha fet un esforç en eixe sentit. Ha arribat a un acord amb les organitzacions sindicals en el marc de la mesa negociadora que estableix la nostra normativa, i ha fet un esforç per millorar les condicions laborals del professorat associat. Però President, Consellers, tot i el nostre esforç, no el podem posar en funcionament aquest curs perquè necessitem el suport financer i l'autorització administrativa del Consell.

En definitiva, cal una regulació adient que, amb totes les garanties de la gestió pública transparent i la rendició de comptes, ens permeta poder dur endavant els objectius del Sistema Universitari Públic Valencià.

Molt Honorable Senyor President, les universitats públiques valencianes som conscients de les restriccions pressupostaries de la Generalitat Valenciana, però vostè i el seu govern també ha de ser conscient de les necessitats de recursos financers del nostre sistema universitari públic per poder prestar el servei públic que tenim la responsabilitat de donar com a universitats públiques i de les quals tots els valencians i valencianes hem de sentir-nos orgullosos.

Molt Honorable President, sé que vostè comparteix, i la pròpia Generalitat reconeix, que qualsevol política que comporta l'impuls de la recerca, de la innovació i de l'economia del coneixement, requereix d'un finançament just, adient i suficient.

Així, la Universitat de València compta enguany amb un finançament ordinari per part de la Generalitat Valenciana que equival al que rebia l'any 2006. Això ha suposat una davallada de recursos financers continuada al llarg dels darrers dotze anys, tant en termes nominals com reals, que ha limitat dràsticament la capacitat d'inversió i renovació d'infraestructures i equipament, i el desplegament de polítiques de plantilla i de recerca.

A aquesta situació d'insuficiència pressupostària que condiciona l'autonomia universitària cal afegir la situació del conveni de deute, signat l'any 2014 i implementat des de 2015, que ha de continuar complint-se fins la seua finalització en 2022, atès que una reprogramació del deute amb les Universitats suposaria la incapacitat del Sistema Universitari Públic Valencià d'atendre les seues obligacions i compromisos financers.

A més, és necessari que les universitats disposem d'un model de finançament que permeta un marc financer suficient i sostenible. Un bon model de finançament que al menys ens permeta recuperar el nivell d'ingressos que teníem en 2010, com si ha aconseguit fer el govern valencià respecte a altres polítiques socials i etapes del sistema educatiu; en definitiva, un model que permeta al nostre sistema universitari un adequada planificació financera a mitja i llarg termini i en el marc de la seua autonomia.

La Universitat de València també necessita recursos per continuar mantenint el seu patrimoni històric, els seus edificis emblemàtics, com aquest i la necessària rehabilitació de l'antic Col·legi Major Lluís Vives, però també espais naturals, com el Jardí Botànic, l'oportunitat d'ampliació del qual tenim de la mà de l'Ajuntament de València.

Confiem que el canvi de govern a nivell estatal permeta donar resposta a les legítimes demandes de la Comunitat Valenciana, i també a les del sistema universitari.

En concret, una política estatal de beques i una regulació de les taxes que evite els increments que han experimentat els preus públics universitaris al llarg dels darrers anys però, sobre tot, l'enorme divergència de taxes entre comunitats autònomes.

És moment hui també de reconèixer l'esforç en reducció progressiva de les taxes per part de la Generalitat València, un 15% en els darrers anys, així com l'increment de les beques autonòmiques.

Senyores i senyors, no vaig a aprofundir en una altra reivindicació del sistema universitari: un Pacte per l'Educació, integral, que considere totes les etapes incloent la Universitat, les seues necessitats de recursos i l'estabilitat dels plans d'estudi, incloent els mecanismes d'accés a la universitat pública. També, un Pacte per la Ciència i per la Innovació, que incloga tots els actors implicats en la generació de ciència i coneixement i tots els agents immersos en la societat del coneixement. Cal, doncs, un Pacte per la Universitat pública que permeta una política científica i universitària allunyada dels cicles econòmics i de les polítiques partidistes.

Totes aquestes transformacions, algunes legislatives, d'altres de paradigma i també de gestió, són necessàries per tal que la universitat pública continue contribuint a la societat, com ha fet al llarg de les darreres dècades, en termes de modernització i progrés social.

Perquè cal recordar que la universitat pública va ser espai de llibertat en temps d'absència d'ella, impulsora de la democràcia i la participació, de l'associacionisme, en temps de clandestinitat, de bressol de polítiques d'igualtat des de les aules mixtes en temps de segregació escolar fins a la incorporació de la dona al treball retribuït. Vull aprofitar que enguany celebrem els 50 anys de Maig del 68, de la il·lusió de la Primavera de Praga i tants moviments de joves que lluitaren per un món distint, per recordar els seus esforços que han contribuït a conduir-nos a la nostra societat democràtica actual.

Però encara queda molt per avançar. Encara ens enfrontem a la precarietat laboral, a l'increment del preu de l'habitatge que amenaça a excloure els i les joves de les possibilitats d'emancipació, a l'increment de les desigualtats i el risc d'exclusió energètica, a les dificultats de la conciliació de la vida personal i professional, a la violència de gènere, a la discriminació de les dones i a la desigualtat en el treball, a l'homofòbia i al creixement de la polarització política i l'amenaça de la xenofòbia dins de les fronteres europees, crisis humanitàries a causa de les guerres, algunes d'elles recents i d'altres que continuen però estan ja oblidades:

Les universitats volem continuar contribuint a la transformació de la societat.

L'esplèndida lliçó magistral pronunciada pel professor Devís, que ens ha il·lustrat sobre les visions i les funcions que ha tingut i que ha de tenir l'educació física, evidencien eixa transversalitat de la funció docent al llarg de les etapes del sistema educatiu, i també la contribució que des del sistema universitari, des de la recerca, es fa a les ciències de l'ensenyament a més de a les branques pròpies de la investigació generada.

Moltíssimes gràcies, doctor Devís, per aquesta dissertació que evidencia el vostre domini de les ciències de l'educació física i l'esport, una de les àrees del saber que es conreen a la Universitat de València. Agraïment que vull fer extensiu als professors Vicent Anyó i Miguel Villamón per la tasca d'apadrinament en la lectura de la lliçó magistral, tradicional en un acte acadèmic com aquest en què la Universitat celebra l'inici d'un nou curs.

La diversitat de les birretes que trobaran a aquest Paranimf és un exemple de la diversitats dels saber d'aquesta Universitat, aquest Estudi General.

Una universitat que, des de la seua dimensió cultural contribueix a la reflexió necessària per generar pensament crític que, des del diàleg i la contraposició d'idees, permeta superar els entrebancs que limiten fer efectiva una societat on totes i tots tinguem les mateixes oportunitats, una societat caracteritzada per una igualtat efectiva entre homes i dones, on la llibertat d'expressió també siga real, i les persones no patisquen sancions desmesurades per les seues reivindicacions i crítiques, on les persones visquen amb plenitud la llibertat afectivo-sexual que els drets que ens em donat totes i tots els permeten la igualtat independentment de les seues preferències. Una societat on les diferències ètniques o religioses no suposen estigmes ni entrebancs a la convivència entre iguals. En definitiva, una societat inclusiva i sostenible, caracteritzada per un creixement intel·ligent que genere recursos per ser una societat solidària, respectuosa amb els Drets Humans, que combata les desigualtats econòmiques que han crescut en la darrera dècada.

Posant la mira en eixos objectius, en un horitzó d'un futur millor, però coneixedors de la nostra realitat més immediata, compartint els anhels de llibertat i d'una societat millor que els estudiants del 1968 també somniaren, iniciem aquest curs acadèmic desitjant comptar amb la seua col·laboració per assolir-los.

Moltes gràcies Molt Honorable Senyor President de la Generalitat Valenciana i membres del seu Consell per la vostra presència en aquest acte, per les polítiques desplegades al llarg dels darrers anys en impuls als serveis públics, malgrat les dificultats a què ens enfrontem totes i tots com a societat, i les restriccions i limitacions que hem patit al llarg dels últims temps i que esperem que comencen a remetre pròximament.

Senyores i senyors, moltes gràcies per haver-nos acompanyat en aquest solemne acte d'obertura de curs. Un agraïment especial a les persones que ens han seguit en directe a través de la retransmissió audiovisual d'aquesta cerimònia. La seua presència hui ací en aquest acte, la diversa composició d'aquest Paranimf, replet de representants de la societat civil valenciana, és un exemple que continuem, hui, essent eixa universitat creada fa més de cinc segles per la societat valenciana.

Moltes gràcies i molt bon dia.

VNIVERSITAT D VALÈNCIA